

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **B. P., s. r. o.,** zastoupeného advokátkou JUDr. Jaroslavou Heřmanovou se sídlem Olomoucká 2, Opava, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí** se sídlem Na poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2002, č. j. 44/22635/23.5.01,

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce v Jeseníku ze dne 24. 3. 2001, č. j. 1828/910/50/2000/LAS. Citovaným rozhodnutím úřad práce žalobci jako zaměstnavateli podle ustanovení § 9 odst. 1, § 12 odst. 1 písm. g) zákona č. 9/1991 Sb., o zaměstnanosti a působnosti orgánů ČR na úseku zaměstnanosti uložil pokutu ve výši 20 000 Kč za porušení pracovněprávních předpisů.

Žalobce především namítá, že napadené rozhodnutí je nezákonné, a to z následujících důvodů.

Především prý kontrolu prováděl podjatý pracovník úřadu práce, který se v minulosti v konkursním řízení ucházel o zaměstnání u žalobce, avšak nebyl přijat. Tento pracovník neakceptoval argumentaci žalobce v tom smyslu, že vždy postupoval podle zákoníku práce, a snažil se žalobce co nejvíce poškodit. Vyhodnocení nevybrané dovolené, úhrady manka a ukončení pracovního poměru bylo údajně provedeno v rozporu se zákoníkem práce a s ustanovením § 46 správního řádu, podle něhož má správní orgán vycházet ze spolehlivě

zjištěného stavu věci. Protizákonnost spatřuje žalobce rovněž v porušení ustanovení § 32 odst. 1 a § 33 odst. 1 správního řádu, když správní orgán I. stupně neumožnil žalobci předložit všechny důkazy a podklady a vyjádřit se k podkladům a zjištěním, které měl tento orgán k dispozici.

Proto žalobce navrhuje napadené rozhodnutí žalovaného zrušit.

Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že pracovník L., provádějící kontrolu, nebyl podjatý, když se před třemi lety ucházel o místo u žalobce, a že žádná námitka v tomto směru nebyla vznesena. Žalobce údajně spoléhal na neuložení pokuty – jak sám uvedl v odvolání – a až po uložení „překvapivě vysoké pokuty“ zjistil tento důvod, aniž by skutečný důvod spatřoval ve svém protiprávním jednání. S dalšími tvrzeními žalobce žalovaný nesouhlasí a odkazuje na příslušný spisový materiál.

Žalovaný navrhuje podanou žalobu zamítnout.

Žalobce nevyužil možnost podat repliku k citovanému vyjádření žalovaného.

Protože věc nebyla Vrchním soudem v Praze skončena do 31. 12. 2002, byla dle ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), postoupena Nejvyššímu správnímu soudu k dokončení v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního soudního řádu správního – tedy v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

V souzené věci z předloženého správního spisu především vyplývá, že Úřad práce v Jeseníku zahájil dne 26. 2. 2001 se žalobcem správní řízení o uložení pokuty podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 9/1991 Sb. a informoval jej o tom, že prověrkou č. 50/2000 byly shromážděny dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí, zpracované v protokolu ze dne 9. 1. 2001. Z citovaného protokolu je zejména zřejmé, že ze strany žalobce (zaměstnavatele) došlo v následujících sedmi případech k porušení ustanovení zákoníku práce:

1. § 109 odst. 2: zaměstnancům ing. L. K. a Z. F. žalobce neposkytl čerpání dovolené z předcházejícího kalendářního roku;
2. § 110b odst. 2 písm. a) s návazností na odst. 3: žalobce jmenovaným zaměstnancům nevyplatil náhradu mzdy za nevyčerpanou dovolenou;
3. § 110b odst. 2 písm. c) s návazností na odst. 3: žalobce zaměstnancům M. M. a P. K. při skončení pracovního poměru nevyplatil náhradu mzdy za nevyčerpanou dovolenou;
4. § 246 odst. 1 s návazností na § 8 odst. 3: žalobce zaměstnanci A. B. v průběhu roku 1999 prováděl srážky ze mzdy a nepředložil žádný dokument o uzavření písemné dohody o provedení srážek ze mzdy;
5. § 246 odst. 1 s návazností na § 8 odst. 3: žalobce zaměstnanci V. Š. na základě mzdového listu v únoru 2000 provedl srážku ze mzdy ve výši celé čisté mzdy;
6. § 55: žalobce ve stanovené lhůtě nedoručil jedno vyhotovení okamžitého zrušení pracovního poměru zaměstnanci M. B. a v průběhu kontroly nedoložil žádný doklad o tom, že danou povinnost splnil;

7. § 61: žalobce zaslal zaměstnanci M. B. okamžité zrušení pracovního poměru dne 1. 10. 1999, a to v době, kdy jmenovaný již nebyl v pracovním poměru, jelikož pracovní poměr skončil dne 30. 9. 1999.

Tento protokol, podepsaný (mimo jiné) vedoucím kontrolní skupiny J. L., převzala jednatelka žalobce dne 9. 1. 2001. Protokol obsahoval poučení o možnosti podat proti němu písemné námitky ve lhůtě do 10 dnů ode dne seznámení s protokolem. Této možnosti však žalobce nevyužil. Proto Úřad práce v Jeseníku shora citovaným rozhodnutím, vydaným na základě zmíněného protokolu, uložil žalobci pokutu ve výši 20 000 Kč.

V rozhodnutí o odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaný k jednotlivým odvolacím námitkám uvedl následující.

K námitkám žalobce, že zaměstnancům K. a F. nařídil čerpání dovolené, žalovaný konstatoval, že základní povinností zaměstnavatele je podle § 74 zákoníku práce řídit a kontrolovat práci zaměstnanců, a že tuto povinnost žalobce nesplnil, protože v opačném případě by věděl, že se zaměstnanci namísto čerpání dovolené bezdůvodně zdržují na pracovišti. Žalovaný zdůraznil, že pokud zaměstnavatel určil čerpání dovolené, byl povinen kontrolovat splnění tohoto příkazu a jelikož dovolená je určena na zotavenou, dochází jejím nečerpáním k ohrožení zdraví zaměstnance.

Žalobce dále namítal, že zaměstnanci M. skutečně nevyplatil náhradu za nevyčerpanou dovolenou v délce 5 dnů, nicméně učinil tak proto, že mu nařídil čerpání dovolené od 24. 6. 1998 do 30. 6. 1998, a to z důvodu zrušení pracovního poměru ve zkušební době. Žalovaný však dospěl k názoru, že nebylo možno spolehlivě zjistit, že „Oznámení“ o čerpání dovolené bylo jmenovanému řádně doručeno a proto nemohl tento důkaz hodnotit jako průkazný pro určení čerpání dovolené.

K provedeným srážkám ze mzdy zaměstnanci B. žalobce tvrdil, že písemná dohoda uzavřena byla (příloha 3) a že jmenovaný dostal proplacenu celou mzdu v hotovosti a teprve poté dobrovolně stejnou částku ihned zaplatil do pokladny společnosti jako splátku svého dluhu za způsobené manko (příloha 4). Žalovaný však zjistil, že příloha 3 je inventurní soupis ze dne 1. 10. 1998, na kterém je B. připsáno, že žádá o úhradu manka srážkami ze mzdy ve výši 3 000 Kč měsíčně. Z jeho mzdového listu je zřejmé, že čistá mzda činila v listopadu 2000 částku 11 308 Kč a stejnou částku mu žalobce strhl jako ostatní srážky. Důkaz, kterého se žalobce dovolává (příloha 4), je pokladní doklad ze dne 20. 12. 1999, který je však vystaven na částku 8 308 Kč, a proto tímto důkazem žalobce žalovaného nepřesvědčil o věrohodnosti svého tvrzení.

Rovněž ohledně provedených srážek ze mzdy zaměstnanci Š. žalobce tvrdil, že písemná dohoda uzavřena byla (příloha 5) a že jmenovaný dostal proplacenu celou mzdu v hotovosti a teprve poté dobrovolně stejnou částku ihned zaplatil do pokladny společnosti jako splátku svého dluhu za způsobené manko (příloha 6). Žalovaný však zjistil, že se jmenovaným byla sepsána (příloha 5) dohoda o náhradě manka (nikoliv o srážkách ze mzdy), přičemž tato dohoda byla sjednána „ve výši nároku mzdy za měsíc únor dne 20. 3. 2000“. V pokladním dokladu (příloha 6) je uvedena částka 7 601 Kč, přičemž ze mzdového listu je zřejmé, že čistá mzda za měsíc únor V. Š. činila právě 7 601 Kč a stejná částka mu byla sražena v ostatních částkách, takže mu nebyla vyplacena žádná mzda.

Konečně k tvrzení žalobce, že okamžité zrušení pracovního poměru zaměstnanci B. doručil, avšak jmenovaný je odmítl převzít (příloha 7), žalovaný uvedl, že předložený důkaz

není možno považovat za věrohodný, a to proto, že okamžité zrušení pracovního poměru je datováno ke dni 30. 9. 1999 a odmítnutí převzetí ke dni 23. 9. 1999, tedy ještě dříve, než byla písemnost vyhotovena. Navíc odmítnutí převzetí je potvrzeno pouze paní F., bez jakéhokoliv dalšího svědka, a tvrzení, že následně bylo okamžité zrušení M. B. zasláno doporučeně, nebylo nijak doloženo. V této věci žalovaný zjistil, že M. B. žádal o zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání úřadu práce a k tomu doložil potvrzení o zaměstnání, vystavené žalobcem až dne 23. 3. 2000, v němž je uveden jako důvod rozvázání pracovního poměru dohoda, uzavřená ke dni 30. 9. 1999. Proto žalovaný neakceptoval ani toto tvrzení žalobce.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že k provedení předmětné kontroly a k následnému udělení pokuty došlo ve shodě s ustanovením § 12 odst. 1 písm. g) zákona č. 9/1991 Sb., podle něhož úřad práce vykonává kontrolní činnost na úseku zaměstnanosti včetně udělování pokut, přičemž výše předmětné pokuty byla stanovena v rámci mezí obsažených v ustanovení § 9 odst. 1 stejného zákona, podle něhož je orgán kontroly oprávněn za zaviněné porušení povinností, jejichž dodržování je oprávněn kontrolovat, udělovat pokuty až do částky 250 000 Kč. O udělení předmětné pokuty tedy rozhodoval kompetentní správní orgán v mezích zákonem stanovené věcné působnosti.

Podstata žaloby spočívá v tvrzení, že kontrolu prováděl podjatý pracovník úřadu práce. K tomu Nejvyšší správní soud především uvádí, že důvody vyloučení pracovníků nebo členů správního orgánu upravuje ustanovení § 9 a násl. správního řádu a v případě provádění státní kontroly také zvláštní zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, podle jehož ustanovení § 10 odst. 1 kontrolu nesmějí provádět ti kontrolní pracovníci, u nichž se zřetelem na jejich vztah ke kontrolovaným osobám nebo k předmětu kontroly jsou důvodné pochybnosti o jejich nepodjatosti. Podle odst. 3 citovaného ustanovení kontrolované osoby oznámí kontrolnímu orgánu skutečnosti nasvědčující podjatosti kontrolního pracovníka, jakmile se o těchto skutečnostech dozví.

V souzené věci ze shora uvedeného vyplývá, že blíže vymezenou kontrolou u žalobce byli pověřeními ze dne 2. 10. 2000 ředitelem Úřadu práce v Jeseníku pověřeni J. L., M. O. a ing. N. R.. Jmenovaní předmětnou kontrolu provedli a na základě jimi vyhotoveného protokolu ze dne 9. 1. 2001 bylo vydáno citované rozhodnutí Úřadu práce v Jeseníku ze dne 24. 3. 2001 o udělení pokuty. Je proto zřejmé, že žalobce měl úřadu práce (kontrolnímu orgánu) oznámit skutečnosti, nasvědčující podjatosti pracovníka J. L., ihned poté, co se o těchto skutečnostech dozvěděl (tzn. již při zahájení kontroly), což však neučinil a podjatost namítl až poté, co správní orgán I. stupně rozhodl o uložení pokuty, tzn. v podaném odvolání.

Jakkoliv tedy o uplatněné námitce podjatosti mělo být správním orgánem rozhodnuto samostatně (§ 10 zákona č. 552/1991 Sb.), nemohl Nejvyšší správní soud přehlédnout, že se s touto námitkou žalovaný dostatečně vypořádal v odůvodnění napadeného rozhodnutí a Nejvyšší správní soud za těchto okolností neshledal důvod zpochybňovat názor žalovaného o tom, že podjatost J. L. je nutno považovat za neprokazatelnou domněnku, přičemž kontrolu prováděl nejen J. L., nýbrž také M. O. a Ing. N. R. K tomu Nejvyšší správní soud doplňuje, že žalobce nikterak blíže nespecifikuje, jakým způsobem se J. L. snažil žalobce co nejvíce poškodit. Tímto poškozením totiž nemůže být skutečnost, že J. L. nebyl ochoten akceptovat argumenty a podklady, předložené žalobcem a svědčícím o tom, že žalobce postupoval podle zákoníku práce. Úkolem J. L. (a dalších kontrolních pracovníků) totiž bylo provést kontrolu na úseku zaměstnanosti a při svém rozhodování proto museli vycházet z řady podkladových materiálů, shromážděných i z vlastní iniciativy, a nikoliv pouze z tvrzení žalobce, neboť v opačném případě by tato kontrola zjevně postrádala jakýkoliv racionální

smysl. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že i když o námitce podjatosti nebylo rozhodnuto samostatně, nelze v této skutečnosti spatřovat důvod, zpochybňující zákonnost napadeného rozhodnutí jako celek.

Nad tento rámec Nejvyšší správní soud uvádí, že tvrzení o možné podjatosti J. L. se skutečně jeví jako účelové (viz vyjádření žalovaného k žalobě), jelikož z obsahu odvolání žalobce proti citovanému rozhodnutí Úřadu práce v Jeseníku vyplývá, že nedostatky zjištěné úřadem práce považoval žalobce za nepodstatné a nepokládal proto za žádoucí se touto záležitostí zabývat a předkládat další důkazy, když podle jeho informací za podobná provinění se žádné pokuty nevyměřují. Teprve po „překvapivém udělení vysoké pokuty“ si proto nastalou situaci vyložil tak, že se může ze strany J. L. jednat o formu odplaty. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že oznámit skutečnosti nasvědčující podjatosti kontrolního pracovníka je nutno vykládat nejen jako právo, nýbrž i povinnost kontrolované osoby, které koresponduje povinnost vedoucího kontrolního orgánu o podjatosti rozhodnout. Tento právní institut proto nelze interpretovat svévolným způsobem jako právo kontrolované osoby sdělit pochybnosti o nepodjatosti kontrolního pracovníka teprve v rámci přezkumného řízení poté, co kontrolovaná osoba vyčká, zda rozhodnutí správního orgánu I. stupně pro ni bude představovat negativní zásah či nikoliv.

K dalším žalobním námitkám Nejvyšší správní soud uvádí, že žalobce nikterak nekonkretizuje, v čem správní orgány obou stupňů pochybily, když toliko obecně tvrdí, že vyhodnocení nevybraných dovolených, úhrady manka a ukončení pracovního poměru bylo nesprávné a v rozporu se zákoníkem práce. Jak však vyplývá ze shora uvedeného, správní orgány velmi podrobně a přesvědčivě odůvodnily, v čem se žalobce dopustil protizákonného jednání a Nejvyšší správní soud se s těmito právními závěry ztotožňuje.

Rovněž tvrzení, že správní orgán I. stupně žalobci neumožnil předložit všechny důkazy a podklady a vyjádřit se k podkladům a zjištěním nekoresponduje s obsahem správního spisu, neboť předmětný protokol o výsledku kontroly ze dne 9. 1. 2001 byl řádně předán žalobci s poučením podat proti němu písemné a zdůvodněné námitky, což však žalobce neučinil. Žalobce teprve k podanému odvolání připojil některé písemné důkazy (viz shora uváděné přílohy 1-7), s jejichž obsahem se nicméně žalovaný velmi podrobně a pečlivě vypořádal a ani v tomto směru Nejvyšší správní soud - za situace, kdy žaloba nepředkládá další případnou argumentaci či polemiku s názory žalovaného - neshledal důvod se od jeho skutkových a právních závěrů jakkoliv odchylovat.

Ze všech shora uvedených závěrů Nejvyšší správní soud dospívá k závěru, že žalovaný rozhodl na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu a jeho rozhodnutí odpovídá zákonu. Proto Nejvyšší správní soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.), přičemž tak učinil se souhlasem účastníků řízení bez jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Žalobce, která neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému – jak vyplývá ze spisového materiálu - náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. 9. 2003

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu